

Valtioneuvoston periaatepäätös kiinnostuksen ilmaisemisesta Yhdysvalloille käynnistää neuvottelut Suomen liittymisestä US Global Entry -ohjelmaan

1. US Global Entry -ohjelma on Yhdysvaltojen maahantulon turvallisuutta ja lentomatkustamisen sujuvoittamista edistävä järjestely, joka avattiin Pohjois-Amerikan ulkopuolisille maille vuonna 2013. Suomi on saanut kutsun liittyä ohjelmaan vuonna 2015.
2. Ohjelmaan osallistuvan valtion kansalaisen haettua ohjelmaan, tämän valtion viranomaiset tarkistavat hakijan turvallisuutta koskevat tiedot viranomaisrekistereistä ja ilmoittavat Yhdysvaltain tulli- ja rajaviranomaisille, onko hakija kelpoinen ohjelmaan hyväksymiselle. Yhdysvaltain viranomaiset tekevät tämän jälkeen oman selvityksensä ja antavat lopullisen hyväksynnän.
3. Ohjelmaan liittyvä hakijaa koskeva tietojen vaihto helpottaa Yhdysvaltain turvallisuusviranomaisten maahantulotarkastustoimintaa, mikä samalla helpottaa ja nopeuttaa ohjelmaan kuuluvien Suomen kansalaisten maahantuloa Yhdysvaltoihin. Samoin maasta poistumiseen liittyviä menettelyjä on kevennetty.
4. Ohjelmaan liittyminen mahdollistaisi Suomen kansalaisille myös merkittävästi sujuvamat jatkolentoyhteydet Yhdysvaltojen sisällä.
5. Ohjelmaan osallistuu tällä hetkellä 13 valtiota, ml. Euroopasta Alankomaat, Yhdistynyt kuningaskunta, Saksa ja Sveitsi.
6. Suomi ei ole toistaiseksi ilmoittanut Yhdysvalloille kiinnostuksestaan liittyä ohjelmaan. Neuvotteluja liittymisestä ei ole aloitettu.
7. Virkamiesarvion mukaan Suomen kansallinen lainsäädäntö ei nykyisellään mahdollista Global Entry -ohjelman edellyttämien viranomaisrekisterien tarkistusta hakijoiden kohdalta. Ohjelmaan liittymiseen tarvittavien lainmuutosten arviointiin ja valmisteluun olisi varattava riittävät resurssit.
8. Lisäksi järjestelyn edellyttämien tietojärjestelmien kehitys- ja ylläpitokustannuksia sekä pyörittämiseen vaadittuja henkilötyövuosia on vaikea etukäteen arvioida. Näihin odotetaan löytyvän tarkennuksia, kun neuvotteluissa saavutetaan sopimus Suomessa tarkistettavista rekisteritiedoista.
9. Kansallisessa valmistelussa avoinna oleva kysymys on ollut, mikä ministeriö tai minkä ministeriön hallinnonala ottaisi kokonaisvastuun säädöshankkeesta ja ohjelman hallinnoinnista.
10. Transatlanttisen suhteen kehittämisen kannalta Suomen liittyminen ohjelmaan olisi konkreettinen toimi Suomen ja Yhdysvaltojen välisen suhteen lujittamisessa. Ohjelma olisi avoin kaikille Suomen kansalaisille. Ohjelmaan liittyminen olisi tärkeää ulkomaankaupan ja taloussuhteiden hoidon sekä erityisesti liikematkustajien ja muiden säännöllisesti Yhdysvaltoihin matkustavien henkilöiden kannalta.

11. Vuonna 2019 Suomesta matkusti Yhdysvaltoihin yli 132 000 Suomen kansalaista, joista yli 30 000 vähintään kahdesti. Yhteensä Suomen kansalaisia saapui Yhdysvaltoihin (ml. toistuvat maahantulot) lähes 200 000 kertaa.
12. Suomen ilmailutoimiala on johdonmukaisesti korostanut Global Entry -ohjelman hyödyttävän sitä ja vahvistavan sen kilpailukykyä suhteessa muihin Euroopasta Amerikkoihin lentäviin lentoyhtiöihin sekä kasvattavan lentoverkoston laajentamismahdollisuuksia Amerikkoihin. Ohjelman tuomien mahdollisuuksien merkitys on korostunut koronan aiheuttamasta taloudellisesta kriisistä toivuttaessa.
13. Tämän linjauksen pohjalta Suomi ilmaisee Yhdysvalloille kiinnostuksensa käynnistää neuvottelut Yhdysvaltojen kanssa Suomen liittymisestä Global Entry -ohjelmaan.
14. Ulkoministeriö vastaa neuvotteluista. Neuvotteluja varten asetetaan valtuuskunta.
15. Neuvottelujen aikana ja niiden edetessä tehdään arvioita Global Entry -ohjelman budjettivaikutuksista ja lainsäädännön muutostarpeista sekä päätetään neuvottelujen etenemismahdollisuuksista ja mahdollisen sopimuksen tekemisestä.
16. Jos neuvottelut olisivat tulokselliset, ennen niiden päättämistä muodostetaan kanta siihen, mikä ministeriö ottaa kokonaisvastuun säädöshankkeesta ja minkä ministeriön hallinnonalan viranomainen toimii ohjelman mukaisena vastuuviranomaisena. Muut ministeriöt osallistuvat säädöshankkeeseen toimialansa mukaisesti.